

## **SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 253

van **ANNICK DE RIDDER**

datum: 10 december 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

---

### *Ruimtelijke planprocessen - Medefinanciering*

Onlangs werd er een aantal artikels gepubliceerd over het RUP (ruimtelijk uitvoeringsplan) Pelikaan aan de stationsbuurt in Antwerpen. Daar werd openlijk geclaimd dat een ontwikkelaar vrij spel heeft gekregen van de stad Antwerpen om een project te realiseren. Deze allusie is gebaseerd op het feit dat de ontwikkelaar alle kosten van de opmaak van het RUP heeft betaald.

Het artikel verwijst voornamelijk naar een passage op de website van het Departement Omgeving waar gesteld wordt dat: "Private partners laten betalen voor de opmaak van een RUP strijdig is met artikel 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Deze bepaling, gekend als het doelstellingenartikel, maakt duidelijk dat de ruimtelijke ordening gebeurt vanuit een gelijktijdige afweging van de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten. Via plannen de ruimte ordenen en zich uitspreken over welke activiteit op welke plaats thuishoort is bij uitstek een overheidstaak en een zaak van algemeen belang. Het karakter van die afweging impliceert dat planopmaak niet door particulieren kan worden bekostigd maar met overheidsgeld moet worden betaald."

Dit artikel is gebaseerd op het antwoord van toenmalig minister Van Mechelen op een parlementaire vraag van Eric Van Rompuy uit 2007. Gezien de recente evoluties in rechtspraak en voornamelijk ook rechtsleer rijst de vraag of deze passage nog wel actueel is.

De stad Antwerpen heeft een tijd geleden een modelovereenkomst opgesteld. Deze is nadien voorgelegd bij, en goedgekeurd door, de gemeenteraad. Deze overeenkomst wordt nu gebruikt door de stad Antwerpen bij dossiers waarin overwogen wordt om bepaalde kosten door te rekenen aan private partijen. Dit gebeurt om planprocessen die door de stad als gunstig worden beschouwd voor Antwerpen, maar waarvoor geen budget is gereserveerd bij opmaak van de meerjarenbegroting, toch op te starten. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de openbaarheid van bestuur en de onafhankelijkheid van de overheid steeds worden gevrijwaard. Er wordt hier met andere woorden enkel een middelenverbintenis opgenomen.

1. Erkent de minister dat de rechtspraak en rechtsleer aan het evolueren zijn en dat in die lijn de uitspraak op de website genuanceerd moeten worden?
2. Is de praktijk om planprocessen die volgens de stad of gemeente een meerwaarde zijn voor de buurt, maar waarvoor geen budget is opgenomen in de meerjarenbegroting, onder beperkte voorwaarden mee te laten financieren door een belanghebbende partij aanvaardbaar voor de minister? Zo ja, onder welke voorwaarden?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 253 van 10 december 2021

van **ANNICK DE RIDDER**

---

De vragen vereisten een genuanceerd antwoord.

Vooreerst verduidelijkt artikel 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) dat de ruimtelijke ordening gebeurt vanuit een gelijktijdige afweging van de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten. Ruimtelijke uitvoeringsplannen worden steeds opgemaakt in kader van het algemeen belang en dienen uitvoering te geven aan het ruimtelijk structuurplan.

Er is op dit moment geen bepaling over het doorrekenen van de kosten voor de opmaak van een RUP in de regelgeving. Dit wordt niet expliciet verboden, noch wordt het expliciet toegestaan. Het behoort tot de rechterlijke macht om te oordelen over de eventuele onwettigheid van het RUP indien de kosten van planopmaak zouden doorgerekend zijn aan een particulier.

Aanvullend wil ik nog verwijzen naar artikel 4.1.1, § 1, 13°, a) van het decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM), op grond waarvan een natuurlijke of rechtspersoon de plan-mer-verplichtingen (en bijgevolg ook de kosten van opmaak van het MER) kan overnemen. Een dergelijke bepaling is niet opgenomen in de VCRO met betrekking tot de opmaak (en de kosten) van een RUP.

De gemeenteraad die een RUP definitief vaststelt, moet in ieder geval deze beslissing in alle onafhankelijkheid nemen. Het doorrekenen van de kosten voor de opmaak van een RUP naar een particuliere eigenaar of ontwikkelaar kan minstens een bepaalde schijn van partijdigheid opwekken als hier niet op transparante en doordachte manier wordt mee omgegaan en dit louter het particulier belang zou dienen.

De schorsings- of vernietigingsbevoegdheid van de Minister ten aanzien van definitief vastgestelde plannen is beperkt tot de gronden vermeld in artikel 2.2.23, §2 VCRO.

Naar aanleiding van klachten houdt de minister bevoegd voor lokale besturen en/of de provinciegouverneur algemeen administratief toezicht op de gemeentebesturen. Ik verwijs naar precedents waarbij gemeenteraadsreglementen m.b.t. de doorrekening van de kosten van planopmaak voor sectorale plannen zonevrije bedrijven door provinciegouverneurs zijn geschorst.